

Zsirinovszkij napja leáldozott

A Kremlből kiszivároztatott hírek szerint a volt Szovjetunió legnagyobb utódállamában a legközelebbi törvényhozási választásokon az Egységes Oroszország nevű kormánypárt a szavazatok mintegy hetven százalékát megszerzi majd. Ez a – sok tekintetben az SZKP utódjaként működő – választási tömörülés az elmúlt években felszippantotta a vidéki elitet, a hivatalnokréteget, végül az állami támogatás morzsáiért esedező, "szabadelvű" értelmiség nagy részét is. Az Egységes Oroszország belső magját azonban volt kágébések és katonatisztek alkotják. Mivel pedig a Kreml által ellenőrzött elektronikus média kizárólag ezt a pártot népszerűsíti, nem csoda, hogy valamennyi más politikai formáció számárbórként zsugorodik.

A kévebomlás nem véletlen

A Kreml ideológusai azt sugallják, hogy üljenek ezentúl az orosz parlament alsó háza, az állami дума soraiban két, de legfeljebb három párt képviselői. Még ideálisabb, ha az orosz alsóház egy kormánypártból meg egy kormánybarát ellenzéki csoportból áll. Ez a forgatókönyv megvalósulni látszik ezekben a napokban. A rendszerváltáskor liberális körökben még a jövő emberének tekintett, ma már azonban szereptévesztésben szenvedő, arrogáns Grigorij Javlinszkij reformközgazdász nevével fémjelzett Jabloko pártot a Kreml "hatalmi technológusainak" sikerült összeugrasztaniuk a többi nyugatos tömörülés vezéreivel: a párttal nem is rendelkező, megalomániás Mihail Kaszjanov exminiszterelnökkel és a szintén összeférhetetlen ember hírében álló Garri Kaszparovval. A magas bejutási küszöb miatt az ő sorsuk megpecsételődött.

Szabott áron

A teljes marginalizálódást talán még utoljára elkerülheti a birodalom párti, idegengyűlölő – ráadásul zugivó – Gennagyij Zjuganov vezette Oroszországi Kommunista Párt. Tíz éve még közel állt a hatalom megszerzéséhez, de kihalófélben lévő, idős szavazótábora – a nagyipari munkások és a háborús veteránok – mostanában a sztálini ideológia érvrendszerét ugyanis felhasználó Putyin-körrel rokonszenveznek. A kommunista korifeusok pedig külső készítésre sorra fellázadtak Zjuganov ellen. Az oroszországi pluralizmus tragikomédiájává váló történetben a legérdekesebb, hogy a Kreml gőzhengere keresztülment Vlagyimir Zsirinovszkij Liberális Demokrata Pártján. A pártelnök vitathatatlanul a leggátlátalanabb a rendszerváltás utáni Kelet-Európa politikai szélhámosai

közül. Az állami dumába való bekerülése óta zöldhasú bankókötegekben méri frakciójának szavazását. És szabott ára volt annak is, amikor korábban az iraki vagy a líbiai követség megbízásából harcias Nyugat-ellenes tüntetéseket rendezett.

Átigazolások

A Zsirinovszkij-vircsaftnak a jelek szerint most vége. A Kremlben rájöttek, hogy ideje elkergetni a politikust, a többnyire a szegény kormányzóságokban utcára vonuló híveit pedig beterelni az Igazságos Oroszország nevű új ellenzéki pártba, amelynek élén Putyin hú kutyája, Szergej Mironov felsőházi elnök áll. (Ő volt az, aki csak azért indult a legutóbbi elnökválasztáson, "mert az ember élete fontos pillanataiban nem hagyja egyedül a barátját...") A Kreml utasítására szembefordult Zsirinovszkijjal a Gazprom négyszázalékos részvénycsomagjával rendelkező Szulejman Kerimov, a MoszkvaNafta cég dollármilliárdos tulajdonosa. Példáját számos pártpolitikus követte. Köztük Zsirinovszkij egykori testőre, akit gazdája indított az előző orosz elnökválasztáson. Elhagyta a Nyugatot profofasiszta eszméivel riogató pártvezért a tulajdonos pénztárosa is. A párt helyi képviselői, a "régiofelelősök" pedig – Moszkvából küldött mamelukok, akik pénzért vették tisztségüket, kiszorítva a helyi viszonyokat jól ismerő, ügyesen politizáló választókerületi elnököket – egyik napról a másikra hozzáfogtak a pártingatlanok kiárusításához.

Konyhaasztalon linóleum

Zsirinovszkij harsány nyilatkozatkampánnyal válaszolt, amelynek a média, persze, nem tudott ellenállni. Május elseje, a dolgozók nemzetközi ünnepe alkalmából például azzal állt elő, hogy legalizálják Oroszországban a prostitúciót. Választási győzelme esetére minden orosz bárisnyának magas sarkú arany báli cipellőt ígért, és követelte, hogy a kormányhivatalok alkalmazzanak jósokat és a fekete mágia tudorait. (Nem járt mostanában a tanuló Vlagyimir Volfovics Magyarországon?) A kampány betetőzéseként magáncégeknek árulni kezdte a fizimiskáját, amely már ott virít a nevét viselő vodka, majonéz, kolbász és cigaretta címkéin. Zsirinovszkij tehát megint megcélozta a lumpent. Miként még a KGB által vezérelt pályája kezdetén, amikor unos-untalan a pénztelenségével hozakodott elő. "Nem telik abroszra", mondta nekem a múlt század nyolcvanas éveinek végén, amikor a külföldiek közül alighanem elsőként megismertem őt. "Látja, a konyhaasztalom is linóleum borítja", tette hozzá, és kihívóan nézett rám.

Mussolini a kedvence

Akkor még nem viselt Boss- és Versace-zakót, nem tartott autóparkot, és belpolitikailag jól jövedelmező antiszemitizmusáért nem volt kitiltva egy sor országból. Emlékszem, szemérmesen bevallotta, hogy tetszik a nőknek, mert kiválóan főz, mosogat és vasal. Majd előjött a farbával: Mussolini a kedvenc hőse. Ahhoz pedig, fejtette ki, hogy a hatalom csúcsaira kerüljön, "még a patás ördöggel is hajlandó szövetkezni". Csak ne legyen tömjénfüstszaga, tette hozzá, mert arra allergiás. Találkozásunk idejére nyilvánvalóan a politikai rendőrség mozgatta ezt a pojacát. Vlagyimir Krjucskov, a Szovjetunióban lezajlott hatalomátmentésben fontos szerepet játszó utolsó KGB-elnök memoárjában "nagy tudású, olvasott, művelt" politikusként jellemezte Zsirinovszkijt. Mint írja, már első találkozásuk nyomán felhívta rá Gorbacsov figyelmét. Kíváncsi lennék, mit szól most a volt KGB-főnök, amikor előállt a történelemből jól ismert helyzet: a mór megtette kötelességét, a mór tehát mehet.

Megjelent: Magyar Hírlap, 2007. 08. 06.